

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ДЗВО «УНІВЕРСИТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ»**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ МЕНЕДЖМЕНТУ ТА ПСИХОЛОГІЇ
Кафедра педагогіки, адміністрування і соціальної роботи**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою ННІМП ДЗВО

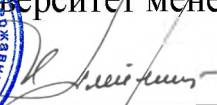
«Університет менеджменту освіти»

«12» вересня 2019 року, протокол № 6

Полова Вченої ради ННІМП ДЗВО

«Університет менеджменту освіти»

 О. В. Алейнікова

МЕДІАГРАМОТНІСТЬ
(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
за вільним вибором здобувача вищої освіти

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Київ

Робоча програма навчальної дисципліни «Медіаграмотність» за вільним вибором здобувача вищої освіти складена відповідно до навчального плану освітньо-професійних/освітньо-наукових програм Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти»

Автор-укладач робочої програми
Приходькіна Н.О., канд. пед. н., доцент;
доцент кафедри
педагогіки, адміністрування і соціальної роботи

*Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри
педагогіки, адміністрування і соціальної роботи
Навчально-наукового інституту менеджменту та психології
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
(протокол № 1 від 2 вересня 2019 р.)*

Затверджено Вченою радою
Навчально-наукового інституту менеджменту та психології
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»
(протокол № 5 від 13 червня 2019 р.,
протокол № 6 від 12 вересня 2019 р. , зі змінами)

© Н.О. Приходькіна, 2019

© ДЗВО "Університет менеджменту освіти", 2019

1. Опис навчальної дисципліни

<i>Найменування показників</i>	<i>Галузь знань, напрями підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень</i>	<i>Характеристика навчальної дисципліни</i>
		<i>заочна форма навчання</i>
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 6	Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка Спеціальність: 011 Спеціальна освіта Освітньо-наукова програма: Спеціальна освіта (за нозологіями)	Дисципліни за вибором здобувача вищої освіти
		Рік підготовки
Загальна кількість годин – 180	Рівень вищої освіти: другий (магістерський)	2
		Семестр
		4
		Лекції
		8
		Практичні заняття
		4
		Самостійна робота
		168
		Індивідуальні завдання
		творчий проект
		Вид контролю – залік

***Примітка:** співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної та індивідуальної роботи становить – 7 % : 93%.*

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є сформувати у магістрантів уявлення про методику та технології реалізації різних напрямків медіаосвіти, вміння здійснювати селекцію і комбінування методів медіаосвітньої діяльності, пропонувати авторські розробки.

Основні завдання:

- формування теоретичної бази знань з основ медіаграмотності і практичних навичок ефективної та безпечної взаємодії з інформацією, отриманою з медіаджерел, у тому числі з урахуванням використання засобів сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у повсякденній практичній, зокрема навчально-пізнавальній, діяльності;
- навчання сприйняттю і переробці інформації, переданої по каналах ЗМІ (в широкому тлумаченні), розвиток критичного мислення, умінь розуміти прихований зміст того чи іншого повідомлення, протистояти маніпулюванню свідомістю індивіда з боку ЗМІ;
- формування умінь знаходити, готувати, передавати і приймати інформацію в тому числі, з використанням різних медіаресурсів.

Результатом вивчення дисципліни є набуття здобувачами вищої освіти таких **компетентностей**:

ЗК-1.1. Світоглядна компетентність (володіння науковим світоглядом; знання основних теорій, концепцій, вчень, які формують наукову картину світу; вміння відстоювати власні наукові погляди).

ЗК-2.2. Лідерська компетентність (уміння виробляти власну стратегію і тактику соціальної поведінки, професійної діяльності з урахуванням інтересів групи (колективу); досвід продуктивної організаційної діагностичної, реабілітаційної, абілітаційної і корекційної роботи в освітньо-професійному середовищі, відстоювати інтереси осіб з особливими освітніми потребами).

ЗК-3.1. Комунікативна компетентність (знання основних способів і засобів міжособистісної комунікації, стилів мовлення, практичний досвід

комунікації різними мовами в галузі спеціальної освіти; вміння постійно збагачувати власне мовлення, налагоджувати професійну і корекційно-педагогічну комунікацію, застосовувати інформаційно-комунікативні технології в професійній і науковій діяльності).

ЗК-3.2. Пізнавальна компетентність (здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; знання когнітивних процесів і дій; уміння самостійно здійснювати розумові операції (аналіз, синтез, узагальнення, порівняння тощо) у пізнавальних цілях та при організації корекційного процесу).

ЗК-3.4. Дослідницька компетентність (знання основних методів наукового пошуку; вміння планувати й організовувати дослідження за прикладною тематикою (окремих практичних питань), узагальнювати отримані результати, оформлювати і презентувати власні наукові здобутки відповідно до чинних вимог)

ПК 8. Технологічна (знання традиційних і сучасних технологій навчання; вміння добирати технологічне забезпечення з урахуванням освітньо-виховних завдань, рівнів підготовки тих, хто навчається, перспектив їх освітньо-професійного зростання; досвід організації інтерактивного навчання).

ПК 10. Етико-педагогічна (знання педагогічної етики, здатність дотримуватись її норм і правил у власній професійній (викладацькій і корекційно-педагогічній) діяльності, спілкуванні, стосунках).

ПК 11. Культурно-педагогічна (знання найвизначніших досягнень у педагогічній теорії і практиці, повага до національної і зарубіжної спеціально-педагогічної спадщини; здатність естетизувати власну викладацьку діяльність, виявляти гуманне ставлення до вихованців та осіб із обмеженими психофізичними можливостями; культура педагогічної і корекційної взаємодії).

ПК 12. Професійно-творча (знання передового педагогічного досвіду; вміння творчо використовувати педагогічні і корекційні інновації у власній

роботі; здатність генерувати нові педагогічні і корекційні ідеї та реалізовувати їх на практиці; прагнення до перетворення педагогічної і колекційної дійсності за законами гуманності, толерантності і гармонії).

Програмні результати навчання:

Знання:

ПРН-8. Володіє інформаційними технологіями в загальній, спеціальній та інклюзивній освіті.

ПРН-8. Вміє застосовувати інноваційні педагогічні технології на рівні достатньому для реалізації навчальних дисциплін за спеціальністю у закладах вищої освіти.

Уміння:

ПРН-13. Розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.

ПРН-19. Здатний до застосування інформаційних технологій в загальній, спеціальній та інклюзивній освіті.

ПРН-22. Здатний до систематичного підвищення своєї професійної компетентності.

ПРН-23. Здатний до застосування найновіших досягнень в загальній та корекційній педагогіці, спеціальній психології.

ПРН-27. Здатний до організація самостійної, наукової, практичної діяльності здобувачів вищої освіти.

ПРН-29. Здатний до використання інноваційних освітніх технологій у підготовці здобувачів вищої освіти до професійної діяльності.

ПРН-30. Здатний до застосування раціональних прийомів пошуку, відбору, та використання інформації; вивчення літературних джерел за профілем підготовки і суміжних питань.

Комунікація:

ПРН-31. Здатний висловлювати власні висновки, а також знання та пояснення, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ПРН-32. Володіє державною мовою відповідно до чинного законодавства про мови в Україні, культурою спілкування, його формами, способами, вербальними і невербальними засобами.

ПРН-33. Здатний використовувати іноземні мови у професійній діяльності.

Автономія і відповідальність:

ПРН-34. Здатний аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Основи медіаграмотності як навчальна дисципліна.

Поняття медіаосвіти та медіаграмотності, основні теорії. Зміст і основні завдання медіаграмотності, її зв'язок із іншими навчальними дисциплінами. Сучасні методичні підходи до медіаграмотності. Класифікація та функції сучасних медіа.

Тема 2. Види і рівні медіаосвіти.

Види медіаосвіти: за метою, за ступенем організованості, по типу освітніх установ, на базі яких реалізується формальна медіаосвіта, за наявністю видової інтеграції, за предметно-змістовою локалізованістю, за формами реалізації. Рівні медіаосвіти: медіаграмотність, медіаосвіта, медіакомпетентність, медіакультура, медіаменталітет.

Тема 3. Моделі медіаграмотності та методи їх конструювання.

Характеристика та класифікація моделей медіаграмотності, особливості їх функціонування. Моделі розвитку медіаграмотності:

вітчизняний та зарубіжний досвід. Класифікація методів розвитку медіаграмотності, специфіка їх селекції та комбінування в діяльності фахівців у сфері медіаграмотності. Традиційні методи медіаосвіти. Способи діяльності медіапедагогів і фахівців у сфері медіаосвіти. Методичні прийоми, які використовуються при проблемному аналізі медіатекстів. Типологія циклів творчих занять в сфері медіаграмотності.

Тема 4. Технології розвитку медіаграмотності учнів середньої і старшої школи.

Інтереси і потреби учнів середньої і старшої ланки як цільової аудиторії сучасних ЗМІ та суб'єктів медіаграмотності. Уподобання підлітків в галузі медіа. Телевізійні проекти як елементи медіаграмотності. Інтернет як сфера спілкування і джерело інформації для підлітків. Функції і принципи впливу соціальних мереж на свідомість підлітка. Методи і способи впливу сучасного телебачення і інтернет-простору. Причини і наслідки негативного впливу телебачення та інтернет-середовища на свідомість підлітків. Технології розвитку медіаграмотності учнів середньої і старшої ланки. Аналіз медіа-проектів для підлітків і реалізованих в цих проектах технологій розвитку медіаграмотності.

Тема 5. Технології розвитку медіаграмотності здобувачів вищої освіти і дорослої цільової аудиторії.

Інтереси і потреби здобувачів вищої освіти як цільової аудиторії сучасних ЗМІ. Структура і принципи наповнення контенту в радіо-, телепрограмах, інтернет-виданнях для здобувачів вищої освіти. Технології розвитку медіаграмотності здобувачів вищої освіти. Принципи формування медіакомпетентності і критичного мислення. Психолого-педагогічні особливості розвитку медіаграмотності дорослої цільової аудиторії.

Тема 6. Огляд ресурсів з розвитку медіаграмотності, особливості їх функціонування.

Трактування терміну «ресурс з розвитку медіаграмотності». Ознаки та основні характеристики ресурсів з розвитку медіаграмотності. Види ресурсів з розвитку медіаграмотності: ресурси з розвитку медіаграмотності офіційних служб та організацій, медіатеки, освітні портали для юнкорів, медіапорти для педагогів, медіапорти для фахівців у сфері медіа. Особливості функціонування ресурсів з розвитку медіаграмотності: вітчизняний та зарубіжний досвід.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	заочна форма			
	Усього	у тому числі		
		л	прак.	с/р
Тема 1. Основи медіаграмотності як навчальна дисципліна	30	2		28
Тема 2. Види і рівні медіаосвіти	30		2	28
Тема 3. Моделі медіаграмотності та методи їх конструювання	30	2		28
Тема 4. Технології розвитку медіаграмотності учнів середньої і старшої школи	30		2	28
Тема 5. Технології розвитку медіаграмотності здобувачів вищої освіти і дорослої цільової аудиторії	30	2		28
Тема 6. Огляд ресурсів з розвитку медіаграмотності, особливості їх функціонування	30	2		28
Разом	180	8	4	168

5. Тематика та зміст лекційних занять

№	Тематика лекційних занять	Зміст лекційних занять	Год.
1	Основи медіаграмотності як	1) Поняття медіаосвіти та медіаграмотності, основні теорії. 2) Зміст і основні завдання медіаграмотності, її	2

	навчальна дисципліна.	зв'язок із іншими навчальними дисциплінами. 3) Сучасні методичні підходи до медіаграмотності. 4) Класифікація та функції сучасних медіа.	
2	Моделі медіаграмотності та методи їх конструювання.	1) Характеристика та класифікація моделей медіаграмотності, особливості їх функціонування. 2) Моделі розвитку медіаграмотності: вітчизняний та зарубіжний досвід. 3) Класифікація методів розвитку медіаграмотності, специфіка їх селекції та комбінування в діяльності фахівців у сфері медіаграмотності. 4) Традиційні методи медіаосвіти. 5) Способи діяльності медіапедагогів і фахівців у сфері медіаосвіти. 6) Методичні прийоми, які використовуються при проблемному аналізі медіатекстів. 7) Типологія циклів творчих занять в сфері медіаграмотності.	2
3	Технології розвитку медіаграмотності здобувачів вищої освіти і дорослої цільової аудиторії.	1) Інтереси і потреби здобувачів вищої освіти як цільової аудиторії сучасних ЗМІ. 2) Структура і принципи наповнення контенту в радіо-, телепрограмах, інтернет-виданнях для здобувачів вищої освіти. 3) Технології розвитку медіаграмотності здобувачів вищої освіти. 4) Принципи формування медіакомпетентності і критичного мислення. 5) Психолого-педагогічні особливості розвитку медіаграмотності дорослої цільової аудиторії.	2
4	Огляд ресурсів з розвитку медіаграмотності, особливості їх функціонування.	1) Трактатування терміну «ресурс з розвитку медіаграмотності». 2) Ознаки та основні характеристики ресурсів з розвитку медіаграмотності. 3) Види ресурсів з розвитку медіаграмотності: ресурси з розвитку медіаграмотності офіційних служб та організацій, медіатеки, освітні портали для юнкорів, медіапортали для педагогів, медіапортали для фахівців у сфері медіа. 4) Особливості функціонування ресурсів з розвитку медіаграмотності: вітчизняний та зарубіжний досвід.	2
Разом			8

6. Теми та зміст практичних занять

№	Теми практичних занять	Зміст практичних занять	Кіл. год.
1	Види і рівні медіаосвіти	1) Створення типологічного альбому, що ілюструє види медіаосвіти (за метою, за ступенем організованості, по типу освітніх установ, на базі яких реалізується формальна медіаосвіта, за наявністю видовий інтеграції, по предметно змістовною локалізованістю, за формами реалізації).	2
2	Технології розвитку медіаграмотності учнів середньої і старшої школи	1) Аналіз сітки мовлення сучасного телебачення (вибір каналу за бажанням магістрантів) на наявність програм для підлітків. 2) Визначення заповнених і порожніх ніш, причин дефіциту якісних телевізійних проєктів для учнів середньої і старшої шкільної ланки. 3) Підготовка до участі в роботі фокус-групи. 4) Аналіз медіа-проєктів для учнів середньої і старшої шкільної ланки і реалізованих в них технологій розвитку медіаграмотності	2
Разом			4

7. Самостійна робота

№	Назва теми	Зміст питань для опрацювання	Кіл. год.
1	Основи медіаграмотності як навчальна дисципліна	1) Сучасні методичні підходи до медіаграмотності. 2) Класифікація та функції сучасних медіа.	28
2	Види і рівні медіаосвіти	1) Види медіаосвіти: за метою, за ступенем організованості, по типу освітніх установ, на базі яких реалізується формальна медіаосвіта, за наявністю видової інтеграції, за предметно-змістовною локалізованістю, за	28

		<p>формами реалізації.</p> <p>2) Рівні медіаосвіти: медіаграмотність, медіаосвіта, медіакомпетентність, медіакультура, медіаменталітет.</p>	
3	Моделі медіаграмотності та методи їх конструювання	<p>1) Моделі розвитку медіаграмотності: вітчизняний та зарубіжний досвід. Класифікація методів розвитку медіаграмотності, специфіка їх селекції та комбінування в діяльності фахівців у сфері медіаграмотності.</p> <p>2) Традиційні методи медіаосвіти.</p>	28
4	Технології розвитку медіаграмотності учнів середньої і старшої школи	<p>1) Телевізійні проекти як елементи медіаграмотності.</p> <p>2) Інтернет як сфера спілкування і джерело інформації для підлітків.</p> <p>3) Функції і принципи впливу соціальних мереж на свідомість підлітка.</p> <p>4) Методи і способи впливу сучасного телебачення і інтернет-простору.</p> <p>5) Причини і наслідки негативного впливу телебачення та інтернет-середовища на свідомість підлітків.</p> <p>6) Технології розвитку медіаграмотності учнів середньої і старшої ланки.</p>	28
5	Технології розвитку медіаграмотності здобувачів вищої освіти і дорослої цільової аудиторії	<p>1) Інтереси і потреби здобувачів вищої освіти як цільової аудиторії сучасних ЗМІ.</p> <p>2) Структура і принципи наповнення контенту в радіо-, телепрограмах, інтернет-виданнях для здобувачів вищої освіти.</p> <p>3) Технології розвитку медіаграмотності здобувачів вищої освіти.</p> <p>4) Психолого-педагогічні особливості розвитку медіаграмотності дорослої цільової аудиторії.</p>	28
6	Огляд ресурсів з розвитку медіаграмотності, особливості їх функціонування	<p>1) Види ресурсів з розвитку медіаграмотності: ресурси з розвитку медіаграмотності офіційних служб та організацій, медіатеки, освітні портали для юнкорів, медіапортили для педагогів, медіапортили для фахівців у сфері медіа.</p> <p>2) Особливості функціонування ресурсів з розвитку медіаграмотності: вітчизняний та зарубіжний досвід.</p>	28
Разом			168

8. Індивідуальні завдання

1. Зазначте спільне та відмінне у ресурсах, які надає людині використання фотографії, кіно, телебачення, Інтернету?

У баченні:		У комунікації:	
Спільне	Відмінне	Спільне	Відмінне

2. Пригадайте рекламне зображення чи рекламний ролик, який свого часу справив на Вас враження. Зосередьтеся й подумки проаналізуйте, що саме Вам у ньому сподобалося (або вразило) й яка (які) технологія(ії) спрацювала при цьому. Напишіть про це:

.....

.....

.....

.....

.....

3. Пригадайте рекламне зображення чи рекламний ролик політичного змісту, який свого часу справив на Вас враження або просто запам'ятався. Зосередьтеся й подумки проаналізуйте, чому саме Ви його запам'ятали й яка (які) технологія(ії) спрацювала при цьому? Напишіть про це:

.....

.....

.....

.....

4. Заповніть таблицю, визначаючи якості медіакультурної особистості на кожному рівні медіакультури:

Рівні медіакультури	Складові візуальної медіакультури особистості		
	ЦІННОСТІ спрямованість особистості, ставлення до візуальної медіареальності	СПОСОБИ розумова та емоційна обробка візуальної медіаінформації	ЗНАННЯ, ВМІННЯ, їх застосування на практиці, медіаторчість, Комунікація
Медіаобізнаність обумовлює розвиток <i>медіаімунітету</i> проти непотрібного, шкідливого контенту візуальної медіапродукції			
Медіаграмотність передбачає сформований медіаімунітет та розвинуте конструктивне <i>критичне сприймання</i> та <i>мислення</i> у сфері візуальної медіапродукції			
Медіакомпетентність ґрунтується на розвиненому медіаімунітеті, розвиненому критичному мисленні, а також на <i>творчому</i> <i>самовираженні</i> та <i>творчій комунікації</i> особистості			

5. Які можливості надали людині провідні візуальні мас-медіа?

Візуальні медіазасоби:	Що нового з'явилося у баченні:	Що нового з'явилося у комунікації:
Фотографія		
Кінематограф		
Телебачення		
Інтернет		

6. Визначте суть медіапсихологічних прийомів, що застосовуються у теленовинах:

№	Назва «ефекту»	Психологічна сутність «ефекту»
1	Ефект «порядку денного»	
2	Ефект праймінгу	
3	Заміна імен або наклеювання ярликів	
4	Періодичність повторення інформації	
5	«Буденна розповідь»	
6	Ефект присутності	
7	Констатація факту	
8	Відволікання уваги	
9	Ефект психологічного шоку	

7. Пригадайте рекламне зображення чи рекламний ролик соціального змісту, який Вам сподобався або справив враження. Зосередьтеся й подумки проаналізуйте, що саме Вам в ньому сподобалося (або вразило) й яка (які) технологія(ії) спрацювала при цьому?

.....

8. Застосовуючи алгоритм дослідження медіатекстів, проаналізуйте рекламний ролик комерційного змісту:

Вид, формат рекламного повідомлення	Тема	Зміст, смисловий акцент	Задіяні медіатехнології	Що «чіпляє» особисто мене
Висновок, твоя оцінка:				

9. Застосовуючи алгоритм дослідження медіатекстів, проаналізуйте рекламне зображення політичного змісту:

Вид, формат рекламного повідомлення	Тема	Зміст, смисловий акцент	Задіяні медіатехнології	Що «чіпляє» особисто мене
Висновок, твоя оцінка:				

10. Застосовуючи алгоритм дослідження медіатекстів, проаналізуйте рекламний ролик соціального змісту:

Вид, формат рекламного повідомлення	Тема	Зміст, смисловий акцент	Задіяні медіатехнології	Що «чіпляє» особисто мене
Висновок, твоя оцінка:				

11. Схарактеризуйте неоднозначність та суперечливість впливу інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) на людину (заповніть таблицю).

	РЕСУРСИ	РИЗИКИ
Комп'ютерні програми		
Інтернет		
Мобільний зв'язок		
Соціальні мережі		

12. Перелічіть можливі мультимедійні ресурси, які можуть підвищити ефективність Вашого навчання. Оцініть ці ресурси за частотою використання Вами особисто в процесі навчання: підпишіть ранги (1 – на першому місці, найчастіше використовуєте, 2 – на другому і так далі: стільки рангів, скільки Ви назвали ресурсів).

РЕСУРС	РАНГ

13.Порівняйте комунікацію, опосередковану інтернет-технологіями, з реальним спілкуванням (заповніть таблицю):

Види спілкування Характеристики спілкування	Інтернет-спілкування	Реальне спілкування
ПЕРЕВАГИ		
НЕДОЛКИ		
СПІЛЬНЕ		
ВІДМІННЕ		

14. Чим, на Вашу думку, можуть бути зумовлені прояви агресивної поведінки в Інтернеті? Якими можуть бути наслідки такої поведінки?

Прояви	Наслідки

9. Питання до екзамену

1. Основні завдання і зміст медіаграмотності, її зв'язок із іншими навчальними дисциплінами.
2. Сучасні методичні підходи до медіаграмотності.
3. Класифікація та функції сучасних медіа.
4. Місце медіаграмотності в професійній підготовці педагогічних і науково-педагогічних працівників.
5. Критична теорія медіаосвіти.
6. Ін'єкційна теорія медіаосвіти.
7. Культурологічна теорія медіаосвіти.
8. Моделі розвитку медіаграмотності: вітчизняний та зарубіжний досвід.
9. Класифікація методів розвитку медіаграмотності, специфіка їх селекції та комбінування в діяльності фахівців у сфері медіаграмотності.

- 10.Способи діяльності медіапедагогів і фахівців у сфері медіаосвіти.
- 11.Методичні прийоми, які використовуються при проблемному аналізі медіатекстів.
- 12.Типологія циклів творчих занять в сфері медіаграмотності.
- 13.Класифікація функцій сучасних медіа за соціально-педагогічними критеріями.
- 14.Філософська сутність категорій «медіаосвіта», «медіаграмотність», «медіакультура».
- 15.Основні етапи розвитку медіаграмотності.
- 16.Наведіть приклади впровадження медіаосвіти в європейських країнах.
- 17.Медіаосвітні проекти ЮНЕСКО та Ради Європи.
- 18.Міжнародна і національна мережа медіаосвітніх інтернет-сайтів.
- 19.Стан та перспективи впровадження медіаграмотності в освітню діяльність закладів освіти.
- 20.Теорії формування критичного мислення.
- 21.Профілактика сучасних маніпулятивних технологій мас-медіа.
- 22.Сутність методу Сократа.
- 23.Сутність методу фрагментації.
- 24.Суть методу опитування та створення штучних рейтингів.
- 25.Сутність методу контексної комунікації.
- 26.Сутність методу відволікання.
- 27.Сутність методу об'єктивного підходу.
- 28.Сутність методу історичних аналогій.
- 29.Сутність методу «навішування» ярликів і епітетів
- 30.Сутність методу використання «слухів».
- 31.Особливості використання суперечливих фактів, інформації з анонімних джерел, прихованих мотивів у засобах масової інформації.
- 32.Міжнародні нормативно-правові акти, що гарантують права людини щодо свободи переконань та свободи одержувати і поширювати інформацію незалежно від державних кордонів.

33. Законодавчі та нормативно-правові акти України, що забезпечують вільний доступ до інформації щодо соціального, духовного, морального, культурного розвитку особистості.
34. Класифікація засобів масової інформації за способом передачі інформації.
35. Класифікація засобів масової інформації за каналами сприйняття.
36. Соціально-педагогічні критерії використання медіа.
37. Латентні функції медіа і як вони впливають на суспільну свідомість
38. Вплив глобальних інформаційних мереж, спеціалізованих комп'ютерних програм, систем віртуальної реальності на особистість.
39. Способи формування критичного мислення, уміння розуміти сутність повідомлень, сприймати і переробляти інформацію.
40. Наведіть приклади прихованої комерційної інформації і деформації дійсності.
41. Наведіть приклади використання можливостей засобів масової інформації і комунікації в освітній діяльності закладів освіти.
42. Роль медіа в формуванні адаптаційного середовища для молоді.
43. Засоби масової інформації, що формують світоглядні позиції молоді.
44. Офіційна і прихована цензура в засобах масової інформації.
45. Наведіть приклади маніпуляції в засобах масової інформації та їх соціальної безпеки.
46. Надайте стислу характеристику етичним, культурологічним, духовним, моральним складовим аудіовізуальної інформації.
47. Відносини між медіа і особистістю, медіа і культурою, медіа і освітою.
48. Медіасамоосвіта як складова в системі освіти впродовж життя.
49. Інтереси і потреби учнів середньої і старшої ланки як цільової аудиторії сучасних ЗМІ та суб'єктів медіаграмотності.
50. Уподобання підлітків в галузі медіа.
51. Телевізійні проекти як елементи медіаграмотності.
52. Інтернет як сфера спілкування і джерело інформації для підлітків.
53. Функції і принципи впливу соціальних мереж на свідомість підлітка.

- 54.Методи і способи впливу сучасного телебачення і інтернет-простору.
- 55.Причини і наслідки негативного впливу телебачення та інтернет-середовища на свідомість підлітків.
- 56.Технології розвитку медіаграмотності учнів середньої і старшої ланки.
- 57.Аналіз медіа-проектів для підлітків і реалізованих в цих проектах технологій розвитку медіаграмотності.
- 58.Інтереси і потреби здобувачів вищої освіти як цільової аудиторії сучасних ЗМІ.
- 59.Структура і принципи наповнення контенту в радіо-, телепрограмах, інтернет-виданнях для здобувачів вищої освіти.
- 60.Технології розвитку медіаграмотності здобувачів вищої освіти.
- 61.Принципи формування медіакомпетентності і критичного мислення.
- 62.Психолого-педагогічні особливості розвитку медіаграмотності дорослої цільової аудиторії.
- 63.Трактування терміну «ресурс з розвитку медіаграмотності».
- 64.Ознаки та основні характеристики ресурсів з розвитку медіаграмотності.
- 65.Види ресурсів з розвитку медіаграмотності: ресурси з розвитку медіаграмотності офіційних служб та організацій, медіатеки, освітні портали для юнкорів, медіапортали для педагогів, медіапортали для фахівців у сфері медіа.
- 66.Особливості функціонування ресурсів з розвитку медіаграмотності: вітчизняний та зарубіжний досвід.
- 67.Аналіз сітки мовлення сучасного телебачення (вибір каналу за бажанням магістранта).
- 68.Схарактеризуйте неоднозначність та суперечливість впливу мережі Інтернет на людину.
- 69.Схарактеризуйте неоднозначність та суперечливість впливу мобільного зв'язку на людину.
- 70.Схарактеризуйте неоднозначність та суперечливість впливу соціальних мереж на людину.

10.Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни «Медіаграмотність» використовуються інформаційно-ілюстративний та проблемний методи навчання.

Під час лекційного курсу застосовуються: мультимедійна презентація; дискусійне обговорення проблемних питань.

На практичних заняттях застосовуються: ситуаційні завдання; кооперативне навчання (робота за методом малих груп); творчі завдання.

11. Методи контролю

Поточний контроль знань: на практичних заняттях оцінюються участь в обговоренні ситуацій, виконання індивідуальних завдань, виступи із реферативними повідомленнями, робота з кейсами в групах, виконання творчого проекту.

Підсумковий контроль з дисципліни здійснюється у формі заліку. Залік проводиться у формі захисту авторського проекту методики медіаосвітньої діяльності.

Алгоритм складання презентації власної діяльності в сфері розвитку медіаграмотності

Структура презентації

1. Мета і завдання медіаосвітньої діяльності.
2. В рамках обраної теорії медіаосвіти (теорія розвитку критичного мислення, «ін'єкційна», «практична», ідеологічна, семіотична, культурологічна і соціокультурна теорія, теорія медіаосвіти як джерела «задоволення потреб») розробити авторський проект.
3. Класифікація видів медіаосвіти (за метою, за ступенем організованості, за типом освітніх установ, на базі яких реалізується формальна медіаосвіта,

за наявності видової інтеграції, за предметно-змістовою локалізованістю, за формами реалізації) реалізуються в авторському проекті.

4. Який рівень медіаосвіти (медіаграмотність, медіаосвіченість, медіакомпетентність, медіакультура, медіаменталітет) є домінантним в авторському проекті.
5. Який тип моделі медіаграмотності реалізується в авторському проекті.
6. Які традиційні методи розвитку медіаграмотності, активні методи навчання реалізуються в авторському проекті.
7. Які принципи селекції і комбінування методів розвитку медіаграмотності реалізуються у вашій діяльності як спеціаліста у сфері медіаосвіти.
8. Які технології розвитку медіаграмотності використовуються в авторському проекті.
9. Яким чином враховуються інтереси і потреби цільової аудиторії проекту, її переваги в галузі медіа.
10. Які види ресурсів з розвитку медіаграмотності використовуються в авторському проекті, особливості їх застосування.
11. Які типи проектів з розвитку медіаграмотності використовуються в авторському проекті, особливості їх функціонування.

Шкала оцінювання (100-бальна та національна)

90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Критерії оцінки:

Оцінка	Критерії оцінки
«відмінно» (високий рівень сформованості компетенцій)	<ul style="list-style-type: none"> – демонстрація розуміння різних підходів до трактування поняття «технологія розвитку медіаграмотності»; – розуміння принципів розробки та реалізації авторського проекту методики медіаосвітньої діяльності; – уміння орієнтуватися в інтересах і потребах різних вікових категорій, враховувати особливості розвитку їх медіаграмотності; – знання основних теорій і моделей розвитку медіаграмотності; – уміння орієнтуватися у видах і рівнях медіаграмотності; – вміння формувати свою методичну лабораторію, відбирати і ефективно поєднувати різні технології, методики і засоби розвитку медіаграмотності; – уміння аналізувати свою діяльність і оцінювати ефективність запропонованих форм навчання, ресурсів і проектів щодо розвитку медіаграмотності; – вміння вести дискусію та аргументовано позначати свою позицію у рамках обговорення; – вміння грамотно викладати суть питання і підбирати відповідний фактичний і ілюстративний матеріал.
«добре» (середній рівень сформованості компетенцій)	<ul style="list-style-type: none"> – демонстрація розуміння різних підходів до трактування поняття «технологія розвитку медіаграмотності»; – розуміння принципів розробки авторського проекту методики медіаосвітньої діяльності; – знання основних теорій і моделей розвитку медіаграмотності; – уміння орієнтуватися у видах і рівнях медіаграмотності; – вміння формувати свою методичну лабораторію; – уміння аналізувати свою діяльність і оцінювати ефективність пропорованих форм навчання, ресурсів і проектів щодо розвитку медіаграмотності; – вміння вести дискусію та аргументовано позначати свою позицію у рамках обговорення.

<p>«задовільно» (пороговий рівень сформованості компетенцій)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – демонстрація розуміння різних підходів до трактування поняття «технологія розвитку медіаграмотності»; – розуміння принципів розробки авторського проекту методики медіаосвітньої діяльності; – знання основних теорій і моделей розвитку медіаграмотності; – уміння орієнтуватися у видах і рівнях медіаграмотності; – невміння формувати свою методичну лабораторію з урахуванням інтересів і потреб різних вікових категорій; – невміння аналізувати свою діяльність і оцінювати ефективність пропонованих форм навчання, ресурсів і проектів щодо розвитку медіаграмотності; – слабкість наведених аргументів і неповнота доказової бази під час обговорення проекту.
<p>«Незадовільно» (компетенції не сформовані)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – відсутність розуміння різних підходів до трактування поняття «технологія розвитку медіаграмотності»; – відсутність розуміння принципів розробки та реалізації авторського проекту методики медіаосвітньої діяльності; – невміння орієнтуватися в інтересах і потребах різних вікових категорій, враховувати їх переваги в галузі медіа; – демонстрація незнання основних теорій і моделей розвитку медіаграмотності; – невміння орієнтуватися в видах і рівнях медіаграмотності; – невміння формувати свою методичну лабораторію, відбирати і ефективно поєднувати різні технології, методики і засоби розвитку медіаграмотності; – невміння аналізувати свою діяльність і оцінювати ефективність пропонованих форм навчання; – відсутність аргументів і доказової бази під час обговорення проекту; – невміння грамотно викладати суть питання і підбирати відповідний фактичний і ілюстративний матеріал.

12.Схема нарахування балів

Відвідування лекцій – 1 бал ($4 \cdot 1 = 4$ бали)

Активність здобувача освіти на практичних заняттях – 9 балів ($2 \cdot 9 = 18$ балів)

Виконання завдань на самостійну роботу – 8 балів ($8 \cdot 6 = 48$ бали)

Поточний контроль												Разом	
Т1		Т2		Т3		Т4		Т5		Т6		Залік (ТП)	100
Л	СР	П	СР	Л	СР	П	СР	Л	СР	Л	СР	30	
1	8	9	8	1	8	9	8	1	8	1	8		

Виконання творчого проекту (залік) – 30 балів

Т1,2,3... – тема 1, тема 2, тема 3

П – активність здобувача освіти на практичному занятті

СР – виконання завдань на самостійну роботу

ТП – виконання творчого проекту

Л – відвідування лекцій

13.Рекомендована література

БАЗОВА

1. Альбарран А. Б. Менеджмент електронних ЗМІ. Київ: Наука, 2009. 296с.
URL: <http://books.google.com.ua>
2. Закон України «Про інформацію». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>
3. Закон України «Про доступ громадян до публічної інформації». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
4. Закон України «Про захист суспільної моралі». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1296-15>
5. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні. URL: http://www.ispp.org.ua/news_44.htm

6. Іванов В. Ф., Волошенюк О. В. Медіаосвіта та медіаграмотність: підручник. Київ: Центр вільної преси, 2012. 352 с.
7. Найдьонова Л. А. Кібер-булінг або агресія в інтернеті: способи розпізнання і захист дитини: методичні рекомендації. Вип. 4. Київ, 2011. 34 с. URL: <http://mediaosvita.org.ua/>
8. Найдьонова Л. А. Медіаосвіта в Україні: особливості реалізації соціально-психологічної моделі. URL: <http://www.academia.edu>
9. Тоискин В. С., Красильников В. В. Медиаобразование в информационно-образовательной среде: Учебное пособие. Ставрополь: Изд-во СГПИ, 2009. 122 с. URL: <http://window.edu.ru/resource/110/77110>

ДОПОМІЖНА

1. Баликін І., Волошенюк О., Чорний О., Федченко О. Абетка візуальної грамотності. Київ: АУП, ЦВП, 2019. URL: http://www.aup.com.ua/uploads/Abetka_vizualnov_gramotnosti_2019.pdf
2. Волошенюк О., Мокрогуз О. Батьки, діти та медіа: путівник із батьківського посередництва. Київ: ЦВП, АУП, 2017. 79 с.
3. Бебик В. М. Інформаційно-комунікаційний менеджмент у глобальному суспільстві: психологія, технології, техніка паблік рилейшнз: монографія. Київ: МАУП, 2005. 440 с. URL: http://www.vmurol.com.ua/upload/Navchalno_motodichna_robota/Navchalno_motodichna_materiali/Zhurnalistika/1/Informac_comunicac_management.pdf
4. Методи маніпулятивного впливу ЗМІ. URL: <http://mediaosvita.org.ua/>
5. Новітні медіа та комунікаційні технології: комплекс навчальних програм для спеціальностей «журналістика», «видавнича справа та редагування», «реклама та зв'язки з громадськістю» / За заг. ред. В. Е. Шевченко. Київ: Паливода А. В., 2012. 412 с.
6. Практичний посібник з медіаграмотності для мультиплікаторів / За заг. ред. В. Ф. Іванова. Київ: Академія української преси, Центр вільної преси, 2019. 100 с.

7. Сучасний медіа-менеджмент у друкованих ЗМІ: Шляхи роздержавлення української преси / За ред. В. Іванова та Н. Ланге. Київ: ЦБП, АУП, 2008. 300 с. URL: http://www.vmuol.com.ua/upload/Navchalno_motodichna_robota/Navchalno_motodichna_materiali/Zhurnalistika/Suchasniy_media_management.pdf
8. Федоров А.В. Словарь терминов по медиаобразованию, медиапедагогике, медиаграмотности, медиакомпетентности. Таганрог: Изд-во Таганрог. гос. пед. ин-та, 2010. 64 с.
9. Череповська Н. Медіаосвіта та медіакультура в ЗОШ. Київ: Шкільний світ, 2010. 128 с. URL: <http://mediaosvita.org.ua/>
10. Щедріна О.І. Нові інформаційні технології: навчальний посібник. Київ: КНЕУ, 2005. 445 с.
11. Як можна протидіяти «фейковим новинам»? Аналіз. Київ: Фонд Фрідріха Науманна за Свободу, Академія української преси, 2019. URL: http://www.aup.com.ua/wpcontent/uploads/2019/11/YAK_prottydiaty_fake_news_2019.pdf
12. Проект «MediaSapiens» [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://osvita.mediasapiens.ua>
13. Журнал «Медиаобразование». URL: <http://www.ifap.ru/projects/mediamag.htm>
14. Международный электронный журнал «Высшее образование в Европе». URL: www.aha.ru/moscow64/educational_book
15. Навчальна програма «Медіаосвіта (медіаграмотність)» (для слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників). Київ: Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України; Інститут інноваційних технологій і змісту освіти; Академія української преси, 2013. 63 с. URL: <http://www.aup.com.ua/uploads/programm.pdf>
16. Національний Темпус-офіс в Україні. URL: <http://tempus.org.ua/uk/vyshha-osvita-ta-bolonskyi-proces.html>

17. Офіційний сайт лабораторії психології масової комунікації та медіаосвіти.
URL: <http://mediaosvita.org.ua/>
18. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL:
<http://www.mon.gov.ua>.
19. Офіційний сайт ЮНЕСКО. URL: <http://www.unesco.org/>
20. Он-лайн курс «Медіаграмотність для освітян» на платформі Prometheus.
URL: https://courses.prometheus.org.ua/courses/course-v1:CZ+MEDIA101+2018_T3/about
21. Он-лайн курс «Медіаграмотність для громадян». URL:
<https://irex.mocotms.com/>
22. Он-лайн курс «Very Verified: онлайн-курс з медіаграмотності». URL:
<https://verified.ed-era.com/ua>

Навчально-методичне видання

ПРИХОДЬКІНА Наталія Олексіївна

МЕДІАГРАМОТНІСТЬ

Робоча програма навчальної дисципліни «Медіаграмотність» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-наукової програми «Спеціальна освіта (за нозологіями)» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» спеціальності 016 «Спеціальна освіта»

За редакцією автора

Здано до складу 28.10.2019 р. Підп. до друку 29.11.2019 р.
Формат 60x84 1/16.

Папір офсет. Гарнітура Times New Roman. Друк ризографічний.

Ум. друк. арк. 2,33. Наклад 300 прим. Зам. № 800

Видавництво Державного закладу вищої освіти

«Університет менеджменту освіти»

вул. Артема, 52-А, м. Київ, 04053. тел.: (044) 484-10-96.

e-mail: rector@umo.edu.ua